

2016/2140(INI)

28.2.2017

NUOMONĖ

Tarptautinės prekybos komiteto

pateikta Vystymosi komitetui

dėl ES pavyzdinės iniciatyvos drabužių sektoriuje
(2016/2140(INI))

Nuomonės referentas: Sajjad Karim

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Tarptautinės prekybos komitetas ragina atsakingą Vystymosi komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi pasaulio prekybos gatavais drabužiais (angl. RMG) vertė yra apie 2,8 trln. EUR ir šioje pramonėje dirba iki 75 mln. žmonių; kadangi maždaug trys ketvirtadaliai šių darbuotojų yra moterys; kadangi lyčių lygybė yra varomoji vystymosi jėga; kadangi žmogaus teisių sritis apima ir moterų teises; kadangi sudėtingas drabužių tiekimo grandinės pobūdis lemia žemą skaidrumo lygį ir padidina žmogaus teisių pažeidimų ir išnaudojimo riziką; kadangi mokamo darbo užmokesčio nepakanka tam, kad darbuotojai galėtų patenkinti pagrindinius savo šeimų poreikius;
- B. kadangi drabužių pramonėje ir prekyboje ES atlieka vieną iš svarbiausių vaidmenų investuojant, perkant, vykdant mažmeninę prekybą ir vartojant, todėl ES geriausiai tinka imtis sujungti daugialypes pasaulines iniciatyvas į vieną tam, kad iš esmės būtų pagerinta šiame sektoriuje dirbančių dešimčių milijonų darbuotojų nežmoniška padėtis ir būtų sukurtos vienodos sąlygos visiems dirbantiesiems;
- C. kadangi Europoje tekstilės ir drabužių sektorius apima 185 000 įmonių, kuriose dirba 1,7 mln. žmonių, o apyvarta siekia 166 mlrd. EUR; kadangi ES importuoja maždaug pusę visos pasaulio drabužių produkcijos; kadangi produkciją gaminančios šalys yra daugiausia besiformuojančios rinkos ekonomikos šalys;
- D. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnyje reikalaujama, kad ES prekybos politika būtų formuojama remiantis ES išorės politikos principais ir tikslais; kadangi SESV 208 straipsnyje nustatytas politikos suderinamumo vystymosi labai principas, o skurdo panaikinimas numatytas pagrindiniu tikslu; kadangi komunikate „Prekyba visiems“ ES prekybos politika grindžiama trimis pagrindiniais – veiksmingumo, skaidrumo ir vertybių – principais ir jame yra atskiras skyrius apie atsakingą tiekimo grandinių valdymą;
- E. kadangi SESV veikimo 8 straipsnyje aiškiai nustatyta, kad „visuose savo veiksmuose Sąjunga siekia pašalinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir diegti jų lygybę“, ir kadangi ES yra įsipareigojusi lyčių lygybės aspektą įtraukti į visų sričių politiką siekdama užtikrinti, kad vyrai ir moterys gautų vienodai naudos iš socialinių pokyčių, ekonomikos augimo ir deramų darbo vietų kūrimo ir kad būtų panaikinta diskriminacija ir skatinama gerbti moterų teises pasaulyje;
- F. kadangi 2012 m. rugsėjo mėn. Karačyje (Pakistanas) kilus gaisrui liepsnose žuvo 289 žmonės; kadangi tais pačiais metais Bangladeše tekstilės gamyklos „Tazreen Fashions“ gaisre žuvo 117 žmonių ir nukentėjo daugiau nei 200 darbuotojų; kadangi 2013 m. dėl pastato „Rana Plaza“ konstrukcijos pažeidimo žuvo 1 129 žmonės ir sužeista maždaug 2 500 žmonių;
- G. kadangi po šių dramatiškų įvykių Europos vartotojai kur kas griežčiau reikalauja didesnio skaidrumo ir atsekamumo visoje tiekimo grandinėje;
- H. kadangi, nepaisant ES, tarptautinių organizacijų, vietos vyriausybių ir privačių veiklos vykdytojų prisiimtų įvairių įsipareigojimų, darbo teisių apsauga šalyse tiekėjose ir toliau

nepakankamai atitinka tarptautinius standartus;

- I. kadangi nuo 2015 m. Tarptautinė darbo organizacijos (TDO) deramo darbo darbotvarkė tapo neatskiriama naujos Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. dalimi;
- J. kadangi daugelis valstybių narių, kaip antai Vokietija, Olandija, Danija ir Prancūzija, skatino nacionalinių programų kūrimą;
- K. kadangi į visus ES sudarytus laisvosios prekybos susitarimus būtina įtraukti plataus užmojo darnaus vystymosi skyrius;
- L. kadangi ES į savo prioritetus privalo įtraukti socialinių ir aplinkos standartų skatinimą daugiašaliuose forumuose, kaip antai Pasaulio prekybos organizacijoje arba G20, taip pat visuose savo dvišaliuose santykiuose su trečiosiomis šalimis;
- M. kadangi JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose aiškiai apibrėžtos vyriausybės ir įmonių pareigos saugoti žmogaus teises ir jų paisyti visose tiekimo grandinės dalyse ir visose šalyse, kuriose vykdoma gamyba – ar tai būtų perkančiosios įmonės šalis, ar tiekiančiosios įmonės šalis; kadangi ES įsipareigojo skatinti priimti pagrindinius principus ir prisidėti prie jų įgyvendinimo;
 - 1. apgailestauja, kad Komisija vis dar nepateikė plataus užmojo visos ES pavyzdinės iniciatyvos drabužių sektoriuje, kurią rengiant reikėtų vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) gairėmis ir joms atitikti tam, kad įmonės gali laikytis vienodų standartų, susijusių su išsamiu patikrinimu ir socialine atsakomybe, ir ragina Komisiją kuo greičiau pradėti tokią iniciatyvą; be to, pažymi, kad šiuo metu padidėjęs galiojančių iniciatyvų skaičius vietos, regionų ir pasauliniu lygmenimis gali lemti neprognozuojamą aplinką bendrovėms; be to, pabrėžia, kad koordinavimas, keitimasis informacija ir gerąja patirtimi padeda padidinti privačiųjų ir viešųjų vertės grandinės iniciatyvų veiksmingumą ir pasiekti teigiamų darnaus vystymosi rezultatų;
 - 2. mano, kad šis pasiūlymas turėtų suteikti darnaus bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis, kaip antai JT, Pasaulio prekybos organizacija (PPO), TDO ir EBPO, galimybę sukurti bendrą apibrėžtį, sudarančias sąlygas skaidresniems ir geriau koordinuotiems veiksams ir vertinimams; ragina pripažinti ir įvertinti esamas sėkmingas iniciatyvas, pvz., vykdant tvarius viešuosius pirkimus, kurie galimybę dalyvauti viešuosiuose pirkimuose susietų su atitiktimi įmonių socialinės atsakomybės programoms; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina „Tvarumo susitarimą dėl nuolatinio darbo teisių bei gamyklų saugos gerinimo Bangladešo gatavų drabužių ir trikotažo gaminių pramonėje“ (vadinamąjį Tvarumo susitarimą), kaip su stebėseną susijusį žingsnį į priekį, bet ragina susijusius dalyvius siekti visiškos atitikties; reikalauja, kad Komisija imtųsi veiksmų įvertinimo ataskaitose nurodytiems trūkumams pašalinti;
 - 3. todėl pabrėžia, kad būtina atlikti esamų įmonių socialinės atsakomybės priemonių, kurias įgyvendina ES įmonės, apžvalgą siekiant veiksmingiau nustatyti gerąją praktiką ir prisidėti kuriant bendrą Europos lygmens veiksmų sistemą; atsižvelgdamas į tai, primena, kad privatusis sektorius taip pat ėmėsi įvairių tiekimo grandinės atsakomybės didinimo iniciatyvų;

4. ragina Komisiją atsižvelgti į specialius MVĮ, kurios sudaro 90 proc. Europos drabužių pramonės, poreikius, savo požiūrį pagrįsti masto kintamumo principu ir ypatingą dėmesį skirti jų gebėjimui užtikrinti atsekamumą ir skaidrumą pagal EBPO rekomendacijas siekiant užtikrinti, kad MVĮ netektų neproporcinga našta; todėl prašo Komisijos sukurti specialią MVĮ skirtą pagalbos tarnybą ir jas remti įgyvendinant joms pritaikytas gebėjimų stiprinimo programas; mano, kad Europos MVĮ ir labai mažos įmonės, kurios dalyvauja kuriant iniciatyvą, taip pat turėtų gauti ES finansinę paramą pagal programą COSME;
5. pabrėžia, kad visoje tiekimo grandinėje reikalinga taikyti integruotą požiūrį į skaidrumą ir atsekamumą, susijusius su duomenų apie žmogaus teises, rezultatus socialinėje, aplinkosaugos ir darbo srityse rinkimu, kartu su standartine drabužių sektoriaus vertės grandinių poveikio tvariam vystymuisi nustatymo metodika siekiant padidinti įmonių socialinės atsakomybės, kurią nustatant būtina atsižvelgti į dalyvių įvairovę dėl grandinės sudėtingumo, vertinimo nuoseklumą; primygtinai ragina Komisiją neapsiriboti pateiktu tarnybų darbinio dokumentu; pabrėžia, kad pagrindines poveikio sritis apima ne tik EBPO rekomendacija, bet ir kitos iniciatyvos, kaip antai JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniai principai, Prancūzijos įstatymas dėl privalomo išsamaus patikrinimo ir Jungtinės Karalystės įstatymo dėl kovos su vergove projektas, taip pat kelios sektoriaus vykdomos iniciatyvos, kurios galėtų būti tokios iniciatyvos pagrindu;
6. prašo Komisijos šiame komunikate ypatingą dėmesį atkreipti į šiuos aspektus: teisę kreiptis į teismą, teisinės gynybos priemonės aukoms ir jų šeimoms bei informatorių apsaugą;
7. primena, kad tiekimo grandinės atsekamumas ir skaidrumas gali svariai prisidėti prie tvarių pokyčių, ir pripažįsta, kad prieigos prie informacijos nebuvimas iš esmės užkerta kelią visuomenės informavimui apie žmogaus teisių pažeidimus; todėl pakartoja, kad reikia išsamaus patikrinimo sistemų, kurios apimtų visą tiekimo grandinę ir susietų kiekvieną produktą su atitinkamais gamintojais; todėl ragina Komisiją realistiškai bei darniai pagerinti drabužių sektoriaus tiekimo grandinės atsekamumą ir skaidrumą tokiu būdu, kad būtų galima jį taikyti atsižvelgiant į grandinės dalyvių įvairovę; rekomenduoja vartotojams suteikti patikimą, aiškią ir reikšmingą informaciją apie tvarumą;
8. ragina Komisiją atliekant būsimą Bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemos (BLS) reglamento peržiūrą nustatyti muitų lengvatas tekstilės gaminiais, kurie, kaip įrodyta, pagaminami tvariai; mano, kad prekės turėtų būti savanoriškai pateikiamos sertifikavimui, kad jos buvo pagamintos tvariai, ir kad įrodomieji dokumentai turėtų būti pateikiami jas įvežant į ES; mano, kad tokiu būdu ES galėtų remti privačiojo sektoriaus pastangas užtikrinti tekstilės vertės grandinės tvarumą. mano, kad tvarumas turėtų būti pripažįstamas remiantis nustatytais tvarumo kriterijais ir būtinaisiais reikalavimas, taikomais įrodymo ir sertifikavimo sistemoms; tvarumo reikalavimų pagrindas turėtų būti, be kita ko, tarptautinės konvencijos, pvz., TDO pagrindiniai darbo standartai arba Biologinės įvairovės konvencija; be to, mano, kad taip būtų remiami ir skatinami sąžiningos prekybos produktai (pvz., sertifikuoti Tarptautinės socialinio atsakingumo organizacijos arba atitinkantys sąžiningos prekybos tekstilės gaminių standartus);
9. pabrėžia, kad ES vykdomos derybos dėl laisvosios prekybos susitarimų, į kuriuos būtų įtrauktas plataus užmojo darnaus vystymosi skyrius, yra ES galimybė prisidėti prie pagarbos darbuotojų, ypač moterų, teisėms didinimo ir visų formų vaikų ir priverstinio

darbo panaikinimo; pabrėžia, kad įgyvendinant laisvosios prekybos susitarimus galima, visų pirma, plėtoti įmonių ir pilietinės visuomenės dialogą drabužių sektoriaus tiekimo grandinės tema ir taip prisidėti prie gamybos sąlygų ir darbuotojų saugos gerinimo;

10. primena, kad prie darbuotojų teisių padėties gerinimo, vyrų ir moterų lygybės skatinimo ir vaikų bei priverstinio darbo panaikinimo būtų galima prisidėti įgyvendinant tokias sistemas, kaip ES speciali darnaus vystymosi ir gero valdymo skatinamoji priemonė (BLS+), taikant prievolę ratifikuoti ir įgyvendinti 27 konvencijas; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad būtina atidžiai stebėti, kaip atitinkamos valstybės įgyvendina BLS+ ir laikosi konvencijų;
11. skatina ES ir valstybes nares, pasitelkiant iniciatyvą dėl drabužių ir kitas prekybos politikos priemones, skatinti veiksmingą TDO standartų dėl darbo užmokesčio ir darbo valandų įgyvendinimą, taip pat įtraukti drabužių sektoriuje veiklą vykdančios šalis partneres; be to, ragina ES teikti rekomendacijas ir paramą, kaip geriau laikytis šių standartų tuo pat metu padedant kurti tvarias įmones ir didinti tvarias galimybes įsidarbinti;
12. pabrėžia, kad Tvarumo susitarimas, pradėtas taikyti po „Rana Plaza“ nelaimės, yra dėmesio verta Europos iniciatyva, kuria galima remtis kartu su trečiosiomis šalimis planuojant naujas priemones tam, kad drabužių sektoriuje būtų pagerintos darbo, sveikatos ir darbo saugos sąlygos;
13. ragina Komisiją tęsti ir plėtoti savo tarptautinį bendradarbiavimą su tokiomis organizacijomis, kaip TDO, EBPO ar Jungtinės Tautos, siekiant skatinti didesnę tekstilės ir drabužių sektoriaus tiekimo grandinės dalyvių atsakomybę;
14. ragina tiekėjų šalių vyriausybes kartu su visais suinteresuotaisiais subjektais dalyvauti plėtojant darbo santykius ir kolektyvines derybas bei įpareigoti gamintojus nustatyti lengvai prieinamus ir veiksmingus skundų teikimo mechanizmus, kurie laikantis tarptautiniu mastu suderintų standartų yra viena iš pagrindinių garantijų deramai pagarbai darbo standartams ir žmogaus teisėms bei papildomiems teisiniams teisių gynimo būdams pagal JT specialiojo atstovo verslo ir žmogaus teisių klausimais parengtą sistemą užtikrinti;
15. ragina Komisiją toliau skatinti pagrindinių TDO konvencijų ir TDO deramo darbo darbotvarkės ratifikavimą ir veiksmingą jų įgyvendinimą; šiuo tikslu ragina Komisiją remti TDO, vietos vyriausybes ir darbuotojų organizacijas, teikiančias pagalbą stiprinant gebėjimus darbo santykių srityje, taip pat gerinant darbo teisių ir darbo teisės aktų vykdymo užtikrinimą, ypatingą dėmesį skiriant vaikų ir priverstinio darbo likvidavimui, taip pat aukščiausio lygio sveikatos apsaugos ir saugos skatinimui;
16. ragina ES plėtoti ir palaikyti dialogą su tam tikromis trečiosiomis šalimis siekiant padėti pagerinti darbuotojų teises ir žmogaus teises tose šalyse; ragina ES ir valstybes nares remti JT darbą, įskaitant Jungtinių Tautų aplinkos programą (UNEP), aiškinantis galimybę sudaryti tarptautinę sutartį, kuri taip pat pagerintų įmonių socialinės atsakomybės drabužių sektoriuje veiksmingumą;
17. pageidauja, kad Komisijos pasiūlymai remtųsi Tvarumo susitarimo iniciatyva, pradėta įgyvendinti Bangladeše po to, kai sugriuvo pastatas „Rana Plaza“;

18. prašo paaiškinti, kaip atitinkamoje pagalbą gaunančioje šalyje apskritai gali būti atpažįstami ir pašalinami iš BLS + sistemos drabužiai, pagaminti gamybos eksportui zonose, kuriose yra žemo lygio darbo sauga ar jos iš viso nėra;
19. yra įsitikinęs, kad viešieji pirkimai yra naudinga atsakingos drabužių pramonės skatinimo priemonė;
20. atkreipia dėmesį į tai, kad didelę viso pasaulio drabužių pramonės darbo jėgos dalį – apie 85 proc. šiame sektoriuje dirbančiųjų – sudaro moterys, kurios dažnai susiduria su sunkiomis darbo sąlygomis ir gauna mažą darbo užmokestį; todėl ragina lyčių aspektą integruoti į ES drabužių iniciatyvą visų pirma tam, kad būtų sudaryta galimybė pasiekti didelę pažangą vienodo darbo užmokesčio, lyčių lygybės, moterų socialinių ir darbo teisių, įskaitant motinystės apsaugą, ir moterų dalyvavimo kolektyvinėse derybose srityse;
21. pakartoja savo reikalavimą atlikti kiekvieno naujai derybose sudaryto susitarimo poveikio tvarumui vertinimą ir ragina rinkti pagal lytį suskirstytus duomenis;
22. ragina Komisiją bendradarbiauti su daugiašalėmis įmonėmis, mažmenininkais bei prekių ženklų atstovais ir skatinti juos įsipareigoti didinti įmonių socialinę atsakomybę; tikisi, kad ES įmonės užtikrins visišką TDO pagrindinių darbo standartų savo tiekimo grandinėse laikymąsi pagal EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms ir TDO trišalę deklaraciją dėl tarptautinio verslo įmonių ir socialinės politikos principų; primygtinai reikalauja, kad jos įsitrauktų į produktyvų dialogą su vietos darbuotojais ir organizacijomis; prašo Komisijos skatinti keitimąsi geriausia patirtimi;
23. pripažįsta, kad reikia sudaryti vienodas sąlygas pasauliniu lygiu, siekiant apsaugoti darbuotojus nuo aplinkosauginio ir socialinio dempingo; pasitiki ES gebėjimu, turėdamas mintyje jos ES kritinę masę, būti pasauline lydere ir valdyti pokyčius; mano, kad tik daugiašalė sistema gali padėti išvengti žmogaus teisių ir darbuotojų teisių pažeidimų; todėl ragina Komisiją per kitą Pasaulio prekybos organizacijos ministrų susitikimą kartu su tarptautiniais partneriais įsipareigoti pradėti pasaulinę iniciatyvą.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	28.2.2017
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 32 -: 0 0: 3
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Laima Liucija Andrikienė, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Salvatore Cıcu, Christofer Fjellner, Karoline Graswander-Hainz, Heidi Hautala, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Artis Pabriks, Franck Proust, Tokia Saïfi, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Hannu Takkula, Iuliu Winkler
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Reimer Bőge, Klaus Buchner, Sergio Gutiėrrez Prieto, Sander Loones, Georg Mayer, Fernando Ruas, Josė Ignacio Salafranca Sănchez-Neyra, Pedro Silva Pereira
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Jean-François Jalkh, Joėlle Mėlin

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

32	+
ALDE	Marietje Schaake, Hannu Takkula
ECR	David Campbell Bannerman, Sander Loones, Emma McClarkin, Joachim Starbatty
EFDD	Tiziana Beghin
GUE/NGL	Anne-Marie Mineur, Helmut Scholz
PPE	Laima Liucija Andrikienė, Reimer Böge, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Christofer Fjellner, Artis Pabriks, Franck Proust, Fernando Ruas, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Tokia Saïfi, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler
S&D	Maria Arena, Karoline Graswander-Hainz, Sergio Gutiérrez Prieto, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Sorin Moisă, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira
Verts/ALE	Klaus Buchner, Heidi Hautala

0	-
--	--

3	0
ENF	Jean-François Jalkh, Georg Mayer, Joëlle Mélin

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė